

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi D. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
I ACa 421/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 16 lipca 2024 r.,

- 1. oddala skargę;**
- 2. odrzuca wniosek D. S. o udzielenie wytyku.**

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

D. S. (dalej: „skarżący”) pismem datowanym na 20 maja 2024 r. wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, sygn. VI ACa 421/23, wnosząc o:

- stwierdzenie przewlekłości postępowania;
- zobowiązanie sądu do podjęcia czynności procesowych zmierzających do przywrócenia biegu sprawie;

3. udzielenie wytyku sędziemu A. S. z uwagi na nieznamość ustawy o skardze na przewlekłość i naruszenie prawa do sądu;
4. zasądzenia na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w wysokości 5331 zł oraz zwrotu opłaty od skargi.

W uzasadnieniu wskazano, że „postępowanie przed sądem apelacyjnym ciągnie się już 15 miesięcy. Całość postępowania w tej sprawie przed sądem okręgowym w 1 instancji zamknęła się w 16 miesiącach (ocena braków formalnych, wymiana pism procesowych, przesłuchanie świadka, przesłuchanie stron, wyrok i sporządzenie uzasadnienia)”.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie, pismem datowanym na 26 czerwca 2024 r., zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu podkreślono, że po wpłynięciu w lutym 2023 r. apelacji do Sądu Apelacyjnego w Warszawie „bezzwłocznie wykonano wszelkie czynności przygotowawcze do przeprowadzenia rozprawy apelacyjnej, tj. wylosowano sędziego referenta, zarządzono doręczenie odpisu wzajemnych apelacji stronom oraz przekazano sprawę do rozpoznania według kolejności wpływu”. Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wskazał także, że „w sprawie wystąpiła też konieczność podjęcia szeregu czynności oraz przeprowadzenia postępowań wпадkowych, których należyte przeprocesowanie również wymagało istotnego nakładu czasowego oraz organizacyjnego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga D. S. wniesiona w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725 ze zm., dalej także jako: „u.s.p.p.”) nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie

trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W art. 2 ust. 2 u.s.p.p. wskazano, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyraźnie wskazuje się, że przewlekłość postępowania nie ocenia się w sposób mechaniczny, lecz w każdej sprawie indywidualnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; z 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; z 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; z 28 września 2021 r., I NSP 145/21). W toku postępowania o stwierdzenie przewlekłości postępowania sąd oceniający sprawę analizuje nie tylko okres zaniechania jej rozpoznania, ale także konkretne realia sprawy i jej kontekst sytuacyjny. W tym zakresie podkreślić należy, że czas trwania postępowania wyznaczany jest nie tylko poprzez czynności sądu, ale także przez aktywność stron (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 18 kwietnia 2023 r., I NSP 23/23; z 13 czerwca 2024 r., I NSP 251/23).

Na potrzeby niniejszego postępowania dokonano analizy akt sprawy VI ACa 421/23 toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

Apelacja skarżącego wraz z aktami sprawy wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 13 lutego 2023 r. (data prezentaty, k. 524). Z kolei apelacja pozwanej

Wspólnoty Mieszkaniowej wpłynęła do sądu 9 lutego 2023 r. (data prezentaty Sądu Okręgowego, k. 528).

Zarządzeniem z 14 lutego 2024 r. zarządzono o wpisaniu sprawy do repertorium ACa i przekazano do rozpoznania w składzie jednoosobowym (k. 526).

Zarządzeniem z 22 lutego 2023 r. zarządzono o wezwaniu pełnomocników stron do uzupełnienia braków fiskalnych złożonych apelacji oraz o doręczeniu ich wzajemnych odpisów (k. 533-534)

Pismem z 23 marca 2023 r. skarżący wniósł o przywrócenie terminu do uiszczenia brakującej opłaty od apelacji wobec uchybienia terminu związanego z wyjazdem poza granice kraju. Jednocześnie, wskazał, iż w jego ocenie opłata wniesiona została w należytej wysokości (k. 550).

Zarządzeniem z 5 lipca 2023 r. zarządzono o przedstawieniu akt sprawy sędziemu referentowi wraz z pismami powoda (k. 557).

Zarządzeniem z 6 lipca 2023 r. wezwano powoda do usunięcia braków formalnych wniosku o przywrócenie terminu poprzez uiszczenie kwoty 200 zł tytułem brakującej opłaty od apelacji (k. 559).

Pismem z 19 lipca 2023 r. skarżący wskazał, iż wykonał nałożone zobowiązanie (k. 562).

W dniu 21 lipca 2023 r. do Sądu II instancji wpłynęła odpowiedź skarżącego na apelację pozwanej (k. 564).

Zarządzeniem z 8 sierpnia 2023 r. zarządzono o doręczeniu odpowiedzi na apelację stronie pozwanej oraz o przedstawieniu akt sprawy sędziemu referentowi (k. 568).

Zarządzeniem z 11 sierpnia 2023 r. zarządzono potraktowanie pisma powoda z 23 marca 2023 r. jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i wyznaczono termin posiedzenia na 29 sierpnia 2023 r. (k. 570).

Zarządzeniem z 17 sierpnia 2023 r. zmieniono datę posiedzenia niejawnego na 17 sierpnia 2023 r. (k. 572).

Postanowieniem z 17 sierpnia 2023 r. oddalono wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i uzupełnienia jej braków fiskalnych oraz odrzucono apelację Skarżącego (k. 573).

W dniu 7 września 2023 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęło zażalenie na powyższe postanowienie (data prezentaty, k. 580).

Zarządzeniem z 7 września 2023 r. wpisano sprawę do repertorium ACz i skierowano do losowania sędziego (k. 590).

Do rozpoznania zażalenia wylosowana została SSA D.O. (k. 591).

Zarządzeniem z 20 listopada 2023 r. wezwano skarżącego do uzupełnienia braków formalnych zażalenia (k. 592).

Pismem z 29 stycznia 2024 r. skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych zażalenia (k. 593).

W dniu 12 lutego 2024 r. do Sądu II instancji wpłynął wniosek skarżącego o wyłączenie sędziego rozpoznającego zażalenie, z uwagi na jego wątpliwości związane z niezawisłością sędziego (data prezentaty, k. 595).

Pismem z 12 lutego 2024 r. uzupełnione zostały braki formalne zażalenia (data prezentaty, k. 597).

W dniu 13 lutego 2024 r. System Losowego Przydziału Spraw wylosował do rozpoznania wniosek o wyłączenie SSA A.W.(k. 596).

Pismem z 6 marca 2024 r. skarżący wniósł pismo zatytułowane „pismo powoda – dalsze uzupełnienie zażalenia” (data prezentaty: 8 marca 2024 r, k. 601).

Postanowieniem z 12 marca 2024 r. oddalono wniosek o wyłączenie sędziego D.O.(k. 602).

W dniu 22 kwietnia 2024 r. wpłynęło pismo skarżącego zawierające dalsze uzupełnienie zażalenia (data prezentaty, k. 603).

Przedstawiony powyżej przebieg postępowania apelacyjnego nie daje podstaw do przypisania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Podkreślić bowiem należy, że Sąd Apelacyjny podejmował czynności zmierzające do zakończenia sprawy, szczegółowo opisane powyżej. W toku ocenianej sprawy Sąd Apelacyjny w Warszawie musiał rozważyć także kwestie o charakterze incydentalnym związane z procesową aktywnością skarżącego. Skarżący w toku postępowania składał wnioski, których rozpoznanie przedłużało trwanie postępowania, w tym wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, a także wniosek o wyłączenie sędziego. W realiach analizowanej sprawy nie można czynić

sądowi apelacyjnemu zarzutów co do terminowości podejmowania czynności. Ocena przebiegu analizowanego postępowania jednoznacznie wskazuje, że były one podejmowane w rozsądnym terminie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p., w pkt. 1 oddalił skargę.

W pkt. 2 sentencji odrzucono wniosek D.S. o udzielenie wytyku. Ustawodawca w art. 97 § 1 zd. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024, poz. 622 ze zm.) wyraźnie wskazał, że Sąd Najwyższy, w przypadku stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów – niezależnie od innych uprawnień – wytyka uchybienie właściwemu sądowi. Nie ulega zatem wątpliwości, że instytucja wytyku stanowi prerogatywę sądu i – jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego – prerogatywę o nadzwyczajnym charakterze, co sprawia, że nie powinno to stanowić wniosków stron (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., II KK 118/13). To Sąd Najwyższy decyduje, czy w danej sprawie i w określonych okolicznościach skorzysta z przyznanej mu prerogatywy.

Oktawian Nawrot Adam Redzik Tomasz Przesławski

[SOP]

[ms]